

Programma Najaarscontactdag motiefgroep Schaken

Arnhem, zaterdag 25 oktober 2025

Locatie: Vlamoven 22-24, 6826 TN Arnhem

Ochtendprogramma

09:30 uur Zaal open, gelegenheid tot ruilen, kopen, netwerken, enz.

11:00 - 12:00 uur Lezing Rob Spaans

'Hollywood-schaak'

Recent verscheen het derde boek van de oud-secretaris van de Motiefgroep Schaken, Rob Spaans, getiteld: *Filmgids voor Schaakliefhebbers*. In het boek staan 80 speelfilms, 42 documentaires en 38 (afleveringen van) series beschreven waarin schaken een belangrijke rol speelt. In zijn lezing voert Rob ons aan de hand van enkele korte schaakfilms en schaaafilmfragmenten mee in de wereld van de schaakfilms.

Schaakliefhebbers die wel eens hun geliefde schaakspel in een film hebben gezien, zullen opgemerkt hebben dat schaken over het algemeen niet erg realistisch wordt afgebeeld.

Om maar niet te spreken van de vele keren dat in de schaakscènes de schaakregels bruut worden verkracht. Van dergelijke staaltjes van 'Hollywood-schaak' zullen enkele voorbeelden worden getoond. Maar schaken wordt soms ook heel mooi in beeld gebracht en daar worden ook voorbeelden van getoond. In Cinema Motiefgroep Schaken draaien we de allereerste schaakfilm (1903) en twee Oscar winnende schaakfilms in hun geheel en verder trailers en fragmenten van andere bijzondere schaakfilms.

12:00 - 14:00 uur Gelegenheid tot lunch en netwerken, ruilen, kopen, enz.

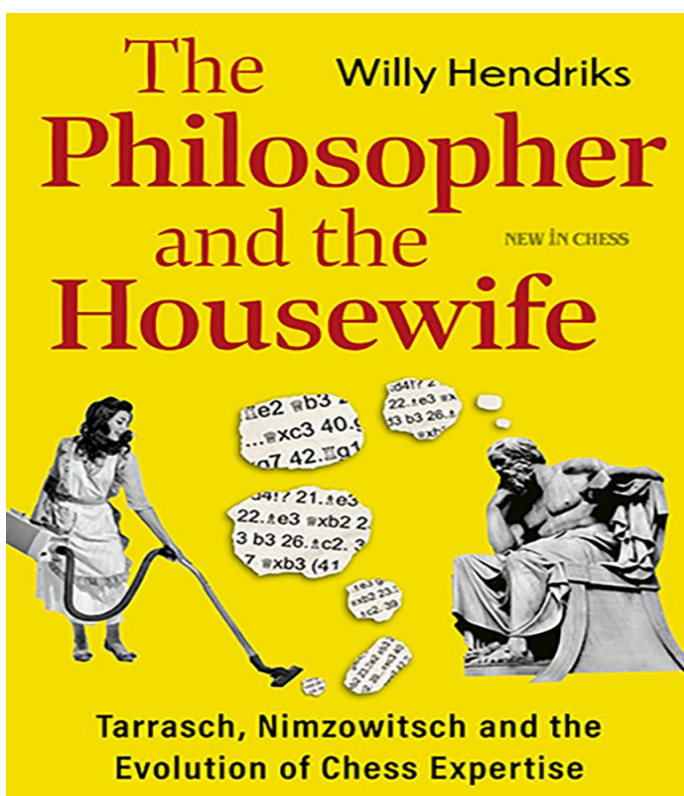
Middagprogramma - keuzeprogramma

14:00 - 16:00 uur Lezing Willy Hendriks

'De hoogste schaakwaarheden'

Schaakschrijver en -trainer Willy Hendriks heeft onlangs zijn derde boek over schaakgeschiedenis gepubliceerd. De vraag hoe wij door de geschiedenis heen betere schakers zijn geworden staat in deze trilogie centraal. In dit laatste boek, *The Philosopher and the Housewife*, behandelt Hendriks dit onderwerp aan de hand van de rivaliteit tussen Siegbert Tarrasch en Aron Nimzowitsch, twee van de grootste leermeesters uit de schaakgeschiedenis.

In deze lezing/training legt hij uit waarom deze twee schaakdenkers zo hevig met elkaar in conflict raakten en wat wij daar, een eeuw later, nog van kunnen leren. Daarbij komen de nodige schaakfragmenten voorbij waarbij het publiek actief mee kan denken. Ook kan er gediscussieerd worden over de vraag die deze twee kemphanen zo bezighield: "Wie heeft de hoogste schaakwaarheid in pacht?"

14:00 – 17:00 uur Kijken schaakfilms

In **Cinema Motiefgroep Schaken** vertonen we drie schaakfilms.

1. De stelling van Foreest

In 1985 deed zich een bijzondere situatie voor bij het NK Schaken. Algemeen Nederlands kampioen werd Paul van der Sterren, terwijl zijn partner Hanneke van Parreren in datzelfde jaar Nederlands kampioen werd bij de vrouwen.

In 2025 hebben we weer een bijzondere situatie met Jorden van Foreest als algemeen Nederlands kampioen schaken en zijn zus Machteld van Foreest als Nederlands kampioen schaken bij de vrouwen. Dat is de aanleiding om deze documentaire uit 2017 over het Groningse schaakgezin Van Foreest te vertonen. De stelling van Foreest biedt een unieke blik op het reilen en zeilen van dit gezin. De documentaire deed nogal wat stof opwaaien vanwege de onorthodoxe opvoeding van de kinderen in dit gezin.

2. Chess fever

Deze komische speelfilm uit 1925 is uit de tijd dat films nog niet van geluid waren voorzien. De film draait om de schaakkoorts die in Moskou heerst tijdens een groot internationaal schaaktoernooi. Niet geheel toevallig valt de film samen met het werkelijk gehouden schaaktoernooi Moskou 1925. Het bijzondere van de film is dat de makers Capablanca hebben weten te strikken voor een gastrol in hun film en dat ze listig unieke beelden van de echte deelnemers in de film hebben gemonteerd. We zien onder meer Frank Marshall, Richard Réti, Rudolf Spielmann, Ernst Grünfeld en Carlos Torre aan het schaken. Het verhaal van de film gaat over de relatie van een jong stel, die onder hoogspanning komt te staan door de alom heersende schaakkoorts.

3. De liefde voor hout

Deze documentaire uit 1979 wordt met een prachtige volzin geopend door grootmeester Hein Donner. Hij zegt: "Het begint toch, geloof ik, met liefde voor hout. Als die stukken daar zo glanzend voor je staan, dan heb je moeite om er met je vingers af te blijven." In acht delen krijgt de toeschouwer via interviews een kijkje in de schaakwereld van toen. Het woord is vooral aan Hein Donner, Jan Timman, Hans Ree en Max Euwe.

14:00 – 17:00 uur o.l.v. Geert Stradmeijer

Fischerrandom Chess

Fischerrandom, ook wel Chess960 genoemd vanwege de 960 mogelijke en verschillende beginopstellingen, is momenteel 'booming' onder de naam Freestyle Chess.

Deze middag wordt de gelegenheid geboden tot het spelen van enkele Fischerrandompartijen van 13 minuten per persoon per partij met een increment van 5 seconden per zet.

Voor iedere ronde kun je je laten indelen.

Na iedere ronde kun je je ook weer laten uitschrijven en bijvoorbeeld naar de lezing gaan of een film bekijken.

17:00 uur Einde Najaarscontactdag